

Elevens lystlæsning understøttet af det pædagogiske læringscenter

Læsemiljø

Indholdsfortegnelse

Skriv kapiteltitel (niveau 1)	1
Skriv kapiteltitel (niveau 2)	2
Skriv kapiteltitel (niveau 3)	3
Skriv kapiteltitel (niveau 1)	4
Skriv kapiteltitel (niveau 2)	5
Skriv kapiteltitel (niveau 3)	6

Læsemiljø

Det pædagogiske læringscenter skal skabe overblik over og formidle de tilgængelige læringsressourcer i digital og analog form til lærere og elever – herunder også skolens samling af skøn- og faglitteratur målrettet forskellige aldersgrupper og i forskellige sværhedsgrader. Derfor giver det pædagogiske læringscenter lærere og elever adgang til en lang række læringsressourcer samt vejledning i, hvordan man søger og finder det, der passer til en, og som man interesserer sig for. Det pædagogiske læringscenter er et godt sted at finde inspiration, materialer, gode råd – og et godt sted at læse.

På nogle skoler ligner læringscenteret et bibliotek. På andre skoler ligner det et mediatek. Uanset hvordan det pædagogiske læringscenter ser ud, er det oplagt at gøre det til en central del af skolens læsemiljø.

Under de forskellige links præsenteres ideer til læselystinitiativer, der tager afsæt i det pædagogiske læringscenter som en central del af skolens læsemiljø.

Indret et læserum

Et rum og dets indretning inviterer i høj grad til en bestemt adfærd. Det pædagogiske læringscenter kan også være et læserum, og de fysiske rammer kan stimulere elevernes lyst til at læse og understøtte, at de forbliver læsere. Derfor er det en god ide at gøre sig overvejelser omkring det pædagogiske læringscenters indretning.

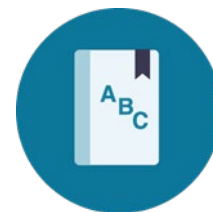
Læringscentret er ofte indrettet, så det giver mulighed for gruppearbejde, værksteder og oplæg. Der er liv omkring læsningen og både bøger og digitale teknologier til rådighed, der kan understøtte den. Det er muligt at sparre med en medarbejder i læringscentret eller en lærer, så eleverne kan blive inspireret til at søge ind på en relevant hjemmeside, finde en bestemt app eller fysisk bog eller finde ud af, hvor og hvordan man skal slå op i en bog.

Ønsker man særligt at fremme læsefordybelsen på det pædagogiske læringscenter, kan det ske ved at bygge små læsehuler, som eleverne kan kravle ind i, når de skal læse. Det kan være, at man sætter gardiner op, som eleverne kan trække ind bag ved med en bog. Det kan være, at man lægger madrasser på gulvet eller har bløde stole og sofaer, som eleverne kan falde ned i. Puder, tæpper, læselamper og hyggelig lyssetting er med til at skabe en rar og afslappet stemning, der kan drage eleverne ind i læsningens univers.

Høje reoler med mange bogrygge kan virke uoverskuelige for nogle elever. Derfor er det en god ide, når bøgerne udvælges og udstilles med forsiden frem. På den måde hjælpes eleverne med at få et overblik over, hvad der er 'på hylden'. Bogens titel og forsidebillede vil typisk fortælle eleverne noget om indholdet, og når man kan se fronten, er det lettere at vælge noget, der appellerer til lige netop den enkelte elev. Endelig skaber en farverig forside både udsmykning og liv i rummet.

Find mere inspiration

Her kan du læse om hvordan man på Brønshøj Skole har man indrettet [skolens pædagogiske læringscenter som et læserum](#) (Lund, 2019).

Samtaler om det læste

Mange gode læseoplevelser bliver bedre af at blive delt og diskuteret og kan også inspirere andre til at læse. Derfor er det en god ide, hvis det pædagogiske læringscenter såvel via sin indretning som via direkte opfordringer fra de ansatte inviterer til, at eleverne taler sammen om det, de læser.

Det kan eksempelvis være ved at udstille bøger, som appellerer til mange elever. Det kan være bøger af en bestemt forfatter, som mange interesserer sig for, eller det kan være temaudstillinger om bestemte genrer, fx graphic novels eller andre bøger med mange billeder i, som man kan tale om, mens man læser. Når flere elever læser det samme, kan de tale om det, de læser, og de kan i fællesskab finde nye bøger.

Også gennem den fysiske indretning kan man stimulere eleverne til at tale sammen om det, de læser. Man kan indrette læringscentret med sofaer, sækkepuder og læsehuler, så eleverne kan sidde to eller tre sammen og dermed får mulighed for at tale sammen.

Medarbejderne i det pædagogiske læringscenter kan rammesætte aktiviteter, hvor eleverne anbefaler bøger til hinanden og læser sammen. De kan tale med eleverne om deres læseinteresser og det, de har læst, og de kan invitere eleverne til at anmelde bøger og derved dele deres læseoplevelser. Anmeldelserne kan formidles mundtligt til elevernes nære venner og klassekammerater, og de kan formidles ud i et større forum til de øvrige elever på skolen via plakater, digitale chatrum eller udstillinger på det pædagogiske læringscenter. Det kan fx være udstillinger om bestemte bøger, forfattere, genrer eller universer.

Find mere inspiration

Du kan finde mere inspiration på [Pædagogisk LæringsCenterForenings hjemmeside](#)

Skab læsekulturer uden for skolen

En af det pædagogiske læringscenters opgaver er at formidle kulturtilbud til børn og unge. Når det handler om læsning og læselyst, kan det være formidling af det lokale folkebiblioteks læseklub, af forfatterbesøg og andre lokale eller kommunale læseaktiviteter, såsom forfatterskoler og andre fora, hvor børn mødes omkring læsning.

Der er et stort potentiale i at styrke samarbejdet mellem skolen og det omgivende samfund, når elever skal inspireres til læsning. Ud over at formidle kulturtilbud kan det pædagogiske læringscenter facilitere samarbejde med lokale foreninger og andre aktører.

Det kan være samarbejde med musikskoler eller foreninger, hvor man arbejder med at gøre en læseoplevelse til en lydlig oplevelse. Det kan være samarbejde med billedskoler omkring grafiske, skulpturelle eller andre billedkunstneriske udtryk omkring det, eleverne læser. Det kan være samarbejde med det lokale teater, hvor eleverne iscenesætter og opfører en læst bog som teaterstykke.

Det kan være, at der etableres samarbejde med den lokale handelsforening, eksempelvis om at skabe adgang til skøn- og faglitteratur i bybilledet. I nogle byer og områder har man med succes opstillet læsereoler, læsehylder eller bog-byttebikse, hvor man enten kan finde eller forære en læst bog til en medborger. Det kan også være, at eleverne læser højt, fremfører eller viser deres læseoplevelse – omsat i lyd, billede eller teater – i det lokale ældrecenter, i stormagasinet eller et andet sted.

Et samarbejde med eksterne parter åbner skolen mod det omgivende samfund og åbner for elevernes perspektiv på verden, og når eleverne får mulighed for at vise deres læsning frem for andre, kalder det på respons og samtaler om litteratur. Det skaber liv til læsningen.

Find mere inspiration

Her kan du læse mere om et [læseteater](#).

Her kan du læse om et [forfatterforedrag](#).

Her kan du læse mere om [huskunstnerordningen](#) (Mogensen, 2017)

Ryk læsningen ud på gangene

Det pædagogiske læringscenter er en guldgrube af viden, ekspertise og oplevelser. Men ikke alle elever opsøger det lige meget. Fordi læringscentret er et sted med fokus på læring, læsning og faglighed, prioriterer mange skoler, at eleverne har en ugentlig besøgstid i skoletiden på det pædagogiske læringscenter. Men det pædagogiske læringscenter kan også rykke ud og inspirere til læsning mange andre steder. Dermed kan man synliggøre det pædagogiske læringscenters ressourcer og viden, og man kan invitere flere elever ind i læsningens universer.

Man kan lave inspirerende bogudstillinger på fællesarealer, elevernes boganmeldelser kan ophænges som plakater, bogreoler kan placeres på skolens gange, i kantine, ved skoletandlægen, i klasseværelserne, i SFO'en og i klubben. Det pædagogiske læringscenter kan placere bøger mange steder, som eleverne måske ikke opfatter som læsemiljøer, men som kan blive det.

Ved at placere sofaer og lænestole i skolens forskellige rum, kan man invitere til, at eleverne sætter sig og læser. Det kan også være, at der står en sækkepude, en særlig læsestol eller fortællerstol inde i klasselokalet, som kan bruges under læsebånd eller til læsning i frikvarteret. De møbler, eleverne sidder på i klasseværelset, er gode til at modtage undervisning på, men ikke altid gode til en fordybet læsning.

Endelig kan det pædagogiske læringscenter tage initiativ til samarbejde med skolens pædagoger i klubber og ungdomsklubber med henblik på at skabe rum for læsning dér. Det kan handle om elevernes formidling af læseoplevelser, rammer omkring læsning, eller at elever, evt. sammen med pædagoger, læser højt for hinanden.

Find mere inspiration

Her kan du finde inspiration om at [gode læsevaner giver eleverne masser af læselyst](#) (Bjerre, 2019)

Det pædagogiske læringscenter - et mødested for læsere

De mange skøn- og faglitterære udgivelser i det pædagogiske læringscenter gør det til skolens samlingspunkt for læsematerialer. Samtidig er det pædagogiske læringscenter et rum, som alle på skolen har til fælles. Det gør det til et potentielt læserum for alle elever. I klasserne og på tværs af årgangen kender man ofte hinanden, men på det pædagogiske læringscenter kan eleverne mødes på kryds og tværs af klasser og årgange og lade sig berige og inspirere af andre end dem, de omgås til daglig.

Medarbejderne i læringscentret kan understøtte dette ved at arrangere læsecafeer, hvor eleverne fx præsenteres for skolens samling af litteratur, og hvor de får mulighed for at diskutere læseoplevelser med hinanden. De kan arrangere besøg til folkebiblioteket, afholde skriveværksteder, forfatterbesøg, anmelderklubber samt skøn- og faglitterære festivaler og derigennem tage initiativ til at gøre det pædagogiske læringscenter til et fælles mødested for alle skolens læseinteresserede børn.

På denne måde får eleverne mulighed for at mødes med andre læsere på skolen. Et nyt fællesskab, der etableres på tværs af alder, køn, klasstrin, social, religiøs, etnisk og kulturel baggrund. Læsningen er den interesse, der binder dem sammen, og den kan åbne døre til læsning af nye skøn- og faglitterære udgivelser, som eleverne måske ellers ikke ville finde selv.

Find mere inspiration

Her kan du finde inspiration om [børns læsevaner](#) (Hansen, Gissel, Puck, Lund & Vestergaard, 2017).

Litteraturliste

Billedkreditering

Fotografi på omslaget af Katrine Catalan, ByCatalan Photography, for Styrelsen for Uddannelse og Kvalitet.

- Bjerre, S. (2019, 20 februar). Gode læsevaner giver eleverne masser af læselyst. Hentet fra <https://www.blivklog.dk/gode-laesevaner-giver-eleverne-masser-af-laeselyst/>
- Læseteater med Explain Everything. Hentet fra <https://skoletubeguide.dk/laeseteater-med-explain-everything/>
- Mogensen, T. E. (2019, 7, marts). huskunstnerordningen ansøgningsfrist 5. marts. Hentet fra <https://www.kbub.dk/huskunstnerordningen-ansoegningsfrist-5-marts/>
- Romme, H. (2019, juni). Nationalt Videncenter for Læsning - Giv mig et læserum. Hentet fra <https://www.videnomlaesning.dk/viden-og-vaerktoejer/webdok/giv-mig-et-laeserum/>
- Hansen S. R, Gissel S. T, Puck M.R, Lund H.R, Kæthius. A, Vestergaard. L (2018, februar). Børns læsevaner 2017: Overblik og indblik. Hentet fra <http://laeremiddel.dk/wp-content/uploads/2018/02/B%C3%B8rns-l%C3%A6sevaner-2017.-Overblik-og-indblik..pdf>